การจัดการความรู้เรื่อง "คู่มือกลุ่มบำบัด... ฉันทำ ได้คุณทำได้ สมัยพัฒนา"

1. ชื่อเรื่อง "ฉันทำ ได้คุณทำได้ สมัยพัฒนา"

2. ชื่อหน่วยงาน "ตึกกลุ่มกิจกรรมบำบัด"

3. ที่มาของปัญหา

โรงพยาบาลจิตเวชขอนแก่นราชนครินทร์มีนโยบายคุณภาพ มุ่งมั่นให้บริการและวิชาการสุขภาพจิตและจิตเวชในระดับตติยภูมิที่มีคุณภาพ โดยการปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง เพื่อความพึงใจสูงสุดของผู้ให้และผู้รับบริการ ภายใต้ค่านิยม พัฒนางาน ทำงานเป็นทีม ให้ความสำคัญกับผู้รับบริการ หน่วยกลุ่มกิจกรรมบำบัดเป็นหน่วยงานหนึ่งของกลุ่มการพยาบาลที่ให้บริการช่วยเหลือทั้งด้านส่งเสริม ป้องกัน รักษา ฟื้นฟู ผู้รับบริการและผู้ป่วยแบบรายกลุ่ม ซึ่งได้เปิดดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2551 จนถึงปัจจุบัน มีการพัฒนากลุ่มกิจกรรมบำบัดตามปัญหาและความต้องการของผู้ป่วยจำนวน 10 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มปรับความคิดเพื่อชีวิตมีสุข (CBT) , จิตบำบัดแบบประคับประคอง, การเสริมสร้างความร่วมมือในการรักษาด้วยยา, การจัดการกับอาการหูแว่ว, ทักษะทางสังคม, ความรู้เรื่องยา, REBTกับดนตรีบำบัด, ศิลปะบำบัด, เปียโน one to Five และธรรมะบำบัด ซึ่งผู้ป่วยที่เข้ากลุ่มจะได้รับการพัฒนาความรู้ ทัศนคติ และแนวทางปฏิบัติ ตามวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม ผู้ป่วยที่เข้ากลุ่มจะมีเกณฑ์เข้ากลุ่มที่จะเป็นเฉพาะเจาะจงแต่ละกลุ่มไป ผลที่ได้รับจึงแตกต่างกัน แต่อย่างไรก็ตามกลุ่มจะช่วยให้มีความรู้เรื่องโรคที่ตนเองเป็นอยู่ การรักษาและการปฏิบัติตัวที่เหมาะสม เรียนรู้การดูแลจิตใจตนเอง มีโอกาสระบายความรู้สึกที่ไม่สบายใจ ทุกข์ใจ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและให้การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้ป่วยสามารถนำกลับไปใช้ในการดูแลตนเองในการอยู่ร่วมกับครอบครัว ชุมชน และสังคม

การดำเนินกลุ่มกิจกรรมบำบัดได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติงานจากทีมสหวิชาชีพที่ประกอบด้วย พยาบาลวิชาชีพ นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ เภสัชกร และนักกิจกรรมบำบัด ปฏิบัติงานโดยหมุนเวียนกันทำกิจกรรมกลุ่มบำบัดตามตารางที่กำหนดไว้ โดยการปฏิบัติงานทุกครั้งจะให้แนวทางการดำเนินกลุ่มจากคู่มือบำบัดซึ่งแต่ละหน่วยงานเป็นผู้ปรับปรุงพัฒนาขึ้น จากการทบทวนความคิดเห็นของทีมผู้บำบัดพบว่าการปฏิบัติงานในบางครั้งมีความไม่สอดคล้องกับคู่มีที่จัดทำไว้เช่น วัตถุประสงค์ของการทำกลุ่ม ใบงานและใบความรู้ของการทำกลุ่มครั้งที่1 ควรจัดเก็บไว้ในขั้นตอนการทำกลุ่มครั้งที่1 เพื่อความสะดวกของพยาบาลชุมชนนักปฏิบัติ

คณะทำงานจึงมีแนวคิดพัฒนาความรู้โดยรวบรวมความคิดเห็นจากการนำคู่มือครั้งเก่ามาใช้แล้วพบปัญหา/อุปสรรคในการทำงา และได้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างพยาบาลที่เวียนมาปฏิบัติงานที่หน่วยกลุ่มกิจกรรมบำบัด ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ควรปรับปรุงให้อำนวยความสะดวก เข้าใจง่าย ใช้ง่าย ทั้งช่วยเสริมสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติงานมากขึ้นด้วย ซึ่งการทำKM ทำให้ได้คู่มือ "ฉันทำได้ คุณทำได้ สมัยพัฒนา" มาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมาย สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน เพิ่มความมั่นใจในการทำกลุ่มมากยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์แก่ผู้ปฏิบัติงานและผู้ป่วย / ผู้รับบริการทางเลือกหนึ่ง

4.วัตถุประสงค์

- เพื่อให้มีรูปแบบคู่มือกลุ่มกิจกรรมบำบัดให้เหมาะสมและง่าย สะดวกต่อการนำไปใช้ของพยาบาลชุมชนนักปฏิบัติ

- เพื่อให้ทีมบำบัดด้วยกลุ่มมีความมั่นใจ เกิดแรงจูงใจในการทำกลุ่ม

5. กระบวนการจัดการความรู้ 4 ขั้นตอน ดังนี้

1. การบ่งชี้ความรู้ : โดยประชุมทีมคณะทำงาน KM วิเคราะห์กระบวนงาน เลือกองค์ความรู้ที่จำเป็นสำหรับหน่วยกลุ่มกิจกรรมบำบัด และจัดทำแผนการจัดการความรู้ เรื่อง "คู่มือกลุ่มฉันทำ ได้คุณทำได้ สมัยพัฒนา "

2.สร้างและแสวงหาความรู้ และจัดการความรู้ให้เป็นหมวดหมู่ แล้วนำมาประมวลกลั่นกรองความรู้ โดยค้นความรู้จากองค์ความรู้คู่มือฯ ในหน่วยงาน เอกสาร งานวิจัย (EK) และประชุมองค์ความรู้จากสนทนากลุ่มของของพยาบาลชุมชนนักปฏิบัติจำนวน 7 คน(TK) รวบรวมให้เป็นหมวดหมู่ ประกอบด้วยทีมผู้ดำเนินกิจกรรมกลุ่ม และที่ผู้ร่วมปฏิบัติงานรวบรวมเป็นคู่มือกลุ่มบำบัดฉบับคู่มือกลุ่มฉันทำ ได้คุณทำได้ สมัยพัฒนา และตรวจสอบคุณภาพของเนื้อหาทางวิชาการ ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ

3. การเข้าถึงความรู้ จัดทำคู่มือที่รวบรวมได้ไปทดลองใช้ในกลุ่มเป้าหมายเป็นทีมสหวิชาชีพและนำข้อเสนอแนะมาปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

4. การเรียนรู้โดยนำ "คู่มือการทำกลุ่มฉบับพกพา" ขยายไปให้ทีมสหวิชาชีพที่ทำหน้าที่บำบัดในหน่วยกลุ่ม เพื่อเตรียมความพร้อมในการทำหน้าที่รับผิดชอบ เป็นผู้นำกลุ่มต่างๆได้ เพิ่มความมั่นใจของผู้ปฏิบัติงานดำเนินกลุ่มได้มากยิ่งขึ้น

6. ผลลัพธ์ที่ได้

- ได้คู่มือการทำกลุ่มฉบับพกพาในการทำกลุ่ม
- ผู้ดำเนินกลุ่มบำบัดมีความพึงพอใจ มีความมั่นใจ มีความพร้อมในการปฏิบัติงานไม่น้อยกว่าร้อยละ85

7. การใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง

- ได้รูปแบบคู่มือการทำกลุ่มแบบฉบับ....คู่มือกลุ่มฉันทำ ได้คุณทำได้ สมัยพัฒนา
- ทีมสหวิชาชีพได้มีการเตรียมตัวก่อนลงดำเนินกลุ่ม มีผลดีต่อการปฏิบัติงาน

ผู้รับบริการได้รับประโยชน์สูงสุด และประเมินผลงานได้สอดคล้องกับนโยบายของหน่วยงาน

8. ผู้นำเสนอ

1. นางจุรีพร คำสอน พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ
2. นางสโรชา บางแสง พยาบาลวิชาชีพชำนาญการ